

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARIAI

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimui

2023 m. rugsėjo 15 d.

TEIKIMAS PRADĖTI APKALTOS PROCESĄ LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARIUI REMIGIJUI ŽEMAITAIČIUI

Lietuvos Respublikos Seimo nariai, pasirašę šį teikimą, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Konstitucijos (toliau – Konstitucija) 74 straipsniu, Lietuvos Respublikos Seimo statuto (toliau – Seimo statutas) 228 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktais ir 230 straipsniu,

siūlome pradėti Seimo nario Remigijaus Žemaitaičio apkaltos procesą dėl šių priežasčių:

- 1) 2023-05-08 Seimo narys Remigijus Žemaitaitis socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje paskelbė antisemitizmo bruožų turintį įrašą: „*Pasirodo be Putino dar vieni gyvuliai atsirado Pasaulyje – IZRAELIS <...> Reikia tik konstatuoti, kad ši mokykla buvo pastatyta ES finansų dėka. Po tokių įvykių, nelieka nuostabos, kodėl gimsta tokie pasakymai : Lipo žydas kopėčiom ir nukrito netyčiom. Imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškite tą žyduką... Kas turi dar nutikti, kad Izraelis suprastų, kad tokios provokacijos ir tokie veiksmai tik dar labiau kelia pyktį ir kartu neapykantą žydams ir jų tautai¹“;*
- 2) 2023-05-08 Seimo narys Remigijus Žemaitaitis socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje paskelbė dar vieną antisemitizmo bruožų turintį įrašą: „<...> Gal kitą kartą Izraelis numes bombą ant Palestiniečių ligoninės su prierašu susprogdiname, nes bijojome, kad jie mus puls <...> AŠ JUMS NORIU SUTEIKTI ŠANSO MIELI IZRAELIO ŽYDAI ATSIPIRAŠYTI PALESTINOS IR ES, UŽ JŪSŲ ŠLYKŠČIUS VEIKSMELIUS SVETIMOJE ŠALYJE Ir pasikartosiu “*Po tokių įvykių, nelieka nuostabos, kodėl gimsta tokie pasakymai: Lipo žydas kopėčiom ir nukrito netyčiom. Imkit, vaikai, pagaliuką ir užmuškite tą žyduką²“;*
- 3) 2023-05-09 naujienų svetainėje 15min.lt buvo paskelbta, kad Remigijus Žemaitaitis išsakytų žodžių nesigaili³.
- 4) Remigijus Žemaitaitis kalbėdamas su naujienų portalu LRT.lt, Izraelio valstybę vadino barbarais: „*Vienas barbaras gyvena Rusijoje, dabar, pasirodo, Izraelis yra barbarai*“. Seimo narys anksčiau išreikštų teiginių nepaneigė ir po to, kai Izraelio ambasadorė užsiminė apie atsiprašymą. Seimo narys Remigijus Žemaitaitis ją vadino „komunistuojančia ambasadorė“: „*Jei komunistuojanti ambasadorė labai jau atgailauja ir prašo atsiprašymo, tikiuosi, ta komunistuojanti ambasadorė viešai atsiprašys*

¹ Priedas Nr. 1 – R. Žemaitaičio Facebook paskyros ekrano kopija_1

² Priedas Nr. 2 – R. Žemaitaičio Facebook paskyros ekrano kopija_2

³ Interaktyvi nuoroda: <https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/r-zemaitaičiu-del-pasisakymo-apie-zydus-rimti-nemalonumai-56-2050402>

*palestiniečių žmonių, palestiniečių vaikų už sugriautą mokyklą, kuri buvo pastatyta už mano pinigų ir už jūsų pinigų, nes tie pinigai buvo skirti iš Europos Sąjungos*⁴.“;

- 5) 2023-06-13 Seimo narys Remigijus Žemaitaitis socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje, reaguodamas į Lietuvos Respublikos Ministrės Pirmininkės Ingridos Šimonytės vizitą Izraelyje, paskelbė įrašą: „Šlykščiau mūsų Ministrė Pirmininkė I. Šimonytė ir negalėjo nepasakyti savaitgalį būdama Izraelyje! I. Šimonytė “Premjerė susitiko su Izraelio prezidentu: mūsų istoriniai saitai ir šalių draugystė yra tai, kuo didžiuojamės” Šlykštu yra tai, kad I. Šimonytė tokias kvailystes kalba, kai 1944 m. birželio 3 dieną Lietuvos ŽYDAI kartu su RUSAIS IŠŽUDĖ PIRČIUPŲ KAIMĄ IR TEN GYVENUSIUS ŽMONES <...> KIEK DAR ILGAI MŪSŲ POLITIKAI TOLIAU KLAUPSIS ŽYDAMS, KURIE ŽUDĖ MŪSŲ TAUTIEČIUS, PRISIDĖJO PRIE LIETUVIŲ SEKIMŲ, KANKINIMŲ IR MŪSŲ VALSTYBĖS NAIKINIMO <...> Buvo HOLOKAUSTAS ŽYDŲ, bet dar DIDESNIS HOLOKAUSTAS LIETUVIŲ BUVO LIETUVOJE!<...>“⁵;
- 6) 2023-06-14 Seimo narys Remigijus Žemaitaitis socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje toliau skelbė antisemitinio pobūdžio pasisakymus: „Mes Lietuvių tauta niekada neturi pamiršti žydų ir rusų, kurie labai aktyviai prisidėjo prie mūsų TAUTOS NAIKINIMO!“⁶;
- 7) Paminėtina, kad Seimo nario Remigijaus Žemaitaičio viešai išsakyti nurodyti pasisakymai ir teiginiai iššaukė ne tik mūsų visuomenės bet ir užsienio valstybių neigiamas reakcijas. Seimo nario pareiškimus pasmerkė Izraelio, Vokietijos, JAV ir Nyderlandų ambasados bei Amerikos žydų komitetas (AJC) ir pareikalavo viešo atsiprašymo⁷;
- 8) Dėl šių Seimo nario Remigijaus Žemaitaičio pasisakymų, Generalinė prokuratūra pradėjo ikiteisminį tyrimą, kuris dar nėra baigtas⁸.
- 9) Iš Seimo nario Remigijaus Žemaitaičio teiginių turinio ir jų sisteminio pakartotinumą darytina išvada, kad šie pasisakymai pasižymi nuolatiniu neapykantos kurstymu, antisemitinių nuostatų skatinimu, priešiškuoju kūriniu, kuris yra tiesiogiai nukreiptas prieš vieną tautinę mažumą – žydų tautą bei Izraelio valstybę. Seimo narys R. Žemaitaitis, savo viešai paskelbtuose įrašuose iliustruodamas pasipiktinimą prieš žydų tautą, pasitelkė brutalaus antisemitinio eilėraščio citatą, pagal kurios turinį yra tiesiogiai raginamas fizinis susidorojimas su žydais. Vertintina, kad tokiais veiksmais yra formuojama atitinkama visuomenės nuomonė dėl eilėraštyje paminėtos fizinės agresijos, kuri yra nukreipta prieš žydų tautą. Iš aukščiau pateiktų Seimo nario pareiškimų turinio taip pat matyti, jog Seimo narys Remigijus Žemaitaitis nuolat ir tendencingai pasirenka atskiras temas ar įvykius, juos susieja su žydų tautybės atskirais atstovais, tačiau įvairiuose kontekstuose pabrėžia priešiškuoju, skleidžia iškreiptus įžeidamus pobūdžio pareiškimus prieš visą žydų tautą ar Izraelio valstybę. Tokie Seimo nario Remigijaus Žemaitaičio pasikartojantys ir sistemingi pasisakymai vertintini kaip turintys antisemitizmo bruožų, kuriais siekiama skatinti smurtą, priešiškuoju, pateisinti neapykantą prieš visą žydų tautą ir provokuojantys visuomeninę ir tautinę nesantaiką. Tokie veiksmai yra nesuderinami su Konstitucijoje įtvirtintomis vertybėmis, konstitucinėmis pareigomis, kylančiomis iš Seimo nario priesaikos ir statuso bei su Lietuvos Respublikos interesais tarptautinių santykių srityje.

⁴ Interaktyvi nuoroda: https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/1984334/po-izraelio-ambasadores-kritikos-zemaitaicio-atsakas-zydu-tauta-vadina-barbarais-issakytu-zodziunesigaili?fbclid=IwAR3Lw4qT5ZoswqX1SDX_hnNNdeFawIJfdz6AISjiVK4hP7g8kxZhmuJgQU

⁵ Priedas Nr. 3 R. Žemaitaičio Facebook paskyros ekrano kopija_3

⁶ Priedas Nr. 4 R. Žemaitaičio Facebook paskyros ekrano kopija_4

⁷ Interaktyvi nuoroda: <https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/1985738/lrt-trumpai-tarptautini-skandala-sukele-remigijaus-zemaitaicio-pasisakymai-kas-ir-kaip-vyko>

⁸ Interaktyvios nuorodos: <https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/r-zemaitaiciui-del-pasisakymo-apie-zydus-rimti-nemalonumai-56-2050402>; <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/del-zemaitaicio-antisemitiniu-pareiskimu-pradetas-dar-vienas-ikiteisminis-tyrimas.d?id=93661309>

- 10) Konstitucijos 25 straipsnis numato kiekvieno asmens teisę turėti savo įsitikinimus ir juos laisvai reikšti, tačiau to paties straipsnio 4 dalyje yra numatyta, kad laisvė reikšti įsitikinimus ir skleisti informaciją yra nesuderinama su nusikalstamais veiksmais – tautinės, rasinės, religinės ar socialinės neapykantos, prievartos bei diskriminacijos kurstymu, šmeižtu ir dezinformacija. Konstitucinis Teismas yra išaiškinęs, jog Konstitucijos 25 straipsnio 4 dalies nuostata reiškia, jog draudimas skleisti minėto turinio informaciją yra absoliutus. Taigi konstitucinė informacijos laisvės samprata neapima konstitucinės vertybės iš esmės paneigiančios tariamos laisvės atlikti Konstitucijos 25 straipsnio 4 dalyje nurodytus nusikalstamus veiksmus – skleisti tokias mintis, pažiūras ir t. t., kuriomis yra kurstoma tautinė, rasinė, religinė ar socialinė neapykanta, prievarta bei diskriminacija, asmenys yra šmeižiami arba kitaip yra dezinformuojama visuomenė ar atskiri jos nariai (Konstitucinio Teismo 2005 m. rugsėjo 19 d. nutarimas).
- 11) Atkreiptinas dėmesys, jog minėtos Konstitucijos 25 straipsnio 4 dalies nuostatos, inter alia formuluotės „nusikalstami veiksmai“, negalima aiškinti vien lingvistiškai, t. y. kaip reiškiančios, esą konstitucinė laisvė reikšti įsitikinimus ir skleisti informaciją yra nesuderinama tik su tokiais veiksmais, už kuriuos įstatymuose yra nustatyta baudžiamoji atsakomybė. Minėta konstitucinė laisvė yra nesuderinama ir su tokiu minčių, pažiūrų ir t. t., kuriomis yra kurstoma tautinė, rasinė, religinė ar socialinė neapykanta, prievarta bei diskriminacija, asmenys yra šmeižiami arba kitaip yra dezinformuojama visuomenė ar atskiri jos nariai, skleidimu, už kurį įstatymais yra nustatyta ne tik baudžiamoji, o ir kitokia teisinė atsakomybė. Taigi pagal Konstituciją laisvė reikšti įsitikinimus ir skleisti informaciją yra nesuderinama su bet kokiais teisei priešingais veiksmais, kuriais kurstoma tautinė, rasinė, religinė ar socialinė neapykanta, prievarta bei diskriminacija, asmenys yra šmeižiami arba kitaip yra dezinformuojama visuomenė ar atskiri jos nariai. Kitaip (t. y. siauriau) aiškinant minėtą Konstitucijos 25 straipsnio 4 dalies nuostatą, inter alia formuluotę „nusikalstami veiksmai“, būtų nepaisoma konstitucinio atviros, teisingos, darnios pilietinės visuomenės imperatyvo, konstitucinio teisinės valstybės principo, kitų Konstitucijos nuostatų (Konstitucinio Teismo 2005 m. rugsėjo 19 d. nutarimas).
- 12) Be kita ko, Konstitucinis Teismas 2010 m. spalio 27 d. išvadoje yra konstatavęs, kad sprendžiant, ar Seimo narys savo veiksmais šiurkščiai pažeidė Konstituciją, kiekvienu atveju būtina įvertinti veikslių pobūdį, jų turinį, atlikimo aplinkybes, laiką, vietą, sistemingumą, pakartotinumą, trukmę, veiksmus atlikusio asmens elgesį po jų padarymo, kitas reikšmingas aplinkybes.
- 13) Kaip minėta, Seimo narys Remigijus Žemaitaitis savo socialinio tinklo paskyroje sistemiškai ir pakartotinai vykdė antisemitinio pobūdžio pareiškimų sklaidą: viešai vadino Izraelio valstybę „gyvuliais“, „barbarais“, smerkė Lietuvos Respublikos palaikomus dvišalius santykius su Izraeliu, kaltino žydų tautą esą vykdžiusią holokaustą prieš lietuvių tautą bei pakartotinai savo tekstuose citavo antisemitinio pobūdžio eilėraščių, kuriuo yra raginama imtis fizinio susidorojimo prieš žydų tautą. Be kita ko, žiniasklaidos priemonėms Seimo narys akcentavo, kad tokių savo veikslių nesigaili.
- 14) Taigi vertinant Seimo nario Remigijaus Žemaitaičio sisteminius ir pakartotinius veiksmus ir atsižvelgus į Konstitucinio Teismo oficialiąją doktriną, vertinant šiurkštų Konstitucijos pažeidimą pagal Konstitucijos 25 straipsnio 4 dalies nuostatą, yra pagrįstas pagrindas manyti, kad Seimo narys Remigijus Žemaitaitis šiurkščiai pažeidė Konstitucijos 25 straipsnio 4 dalį.
- 15) Pažymėtina, jog Seimo nario veiksmai taip pat sudaro pagrįstą pagrindą manyti, kad buvo sulaužyta Seimo nario priesaika.
- 16) Išrinktas į Seimą R. Žemaitaitis Seimo posėdyje 2020 m. lapkričio 13 d. prisiekė būti ištikimas Lietuvos Respublikai, prisiekė gerbti ir vykdyti jos Konstituciją ir įstatymus, saugoti jos žemių vientisumą, prisiekė visomis išgalėmis stiprinti Lietuvos nepriklausomybę, sąžiningai tarnauti Tėvynei, demokratijai, Lietuvos žmonių gerovei.

- 17) Pažymėtina, jog Seimo nario priesaika nėra vien formalus ar simbolinis aktas (Konstitucinio Teismo 2004 m. gegužės 25 d. nutarimas). Ji nėra vien iškilmingas priesaikos žodžių ištarimas ir priesaikos akto pasirašymas. Konstitucinis Teismas 2004 m. gegužės 25 d. nutarime konstatavo, kad Seimo nario priesaikos aktas yra konstituciškai teisiškai reikšmingas: duodamas priesaiką išrinktas Seimo narys viešai ir iškilmingai įsipareigoja veikti taip, kaip įpareigoja duota priesaika, ir jokiais aplinkybėmis jos nesulaužyti; nuo priesaikos davimo jam atsiranda konstitucinė pareiga veikti tik taip, kaip įpareigoja duota priesaika, ir jokiais aplinkybėmis jos nesulaužyti.
- 18) Konstitucijos 59 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad pareigas eidami Seimo nariai vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, valstybės interesais, savo sąžine ir negali būti varžomi jokių mandatų. Taigi Seimo nario priesaika įpareigoja jį savo veikloje vadovautis Konstitucija, valstybės interesais ir savo sąžine. Iš Seimo nario priesaikos jam kyla pareiga gerbti ir vykdyti Konstituciją ir įstatymus, sąžiningai vykdyti Tautos atstovo pareigas taip, kaip jį įpareigoja Konstitucija.
- 19) Pažymėtina, jog Konstitucijoje įtvirtintas Seimo nario laisvas mandatas negali būti suprantamas tik kaip leidimas veikti vien savo nuožiūra, veikti vadovaujantis vien savo sąžine ir ignoruoti Konstituciją (Konstitucinio Teismo 2004 m. gegužės 25 d. nutarimas). <...> Konstitucija suponuoja tokią Seimo nario nuožiūros ir Seimo nario sąžinės sampratą, pagal kurią tarp Seimo nario nuožiūros bei Seimo nario sąžinės ir Konstitucijos reikalavimų, Konstitucijos saugomų ir ginamų vertybių neturi būti atotrūkio. Seimo nario laisvas mandatas – ne Tautos atstovo privilegija, o viena iš teisinių priemonių, užtikrinančių, kad Tautai bus deramai atstovaujama jos demokratiškai išrinktoje atstovybėje Seime, kad Tautos atstovybė Seimas veiks tik Tautos ir Lietuvos valstybės interesais. Dėl to Seimo nario laisvas mandatas negali būti naudojamas ne Tautos ir Lietuvos valstybės interesais.
- 20) Konstitucinis Teismas taip pat yra konstatavęs, jog iš Seimo nario priesaikos, Seimo nario konstitucinio statuso kyla reikalavimas, kad Seimo narys, be kita ko, elgtųsi sąžiningai, vengtų elgesio, žeminančio Seimo – Tautos atstovybės reputaciją ir autoritetą (Konstitucinio Teismo 2010 m. spalio 27 d. išvada).
- 21) iš Seimo nario priesaikos, Seimo nario konstitucinio statuso kylantys reikalavimai gerbti ir vykdyti Konstituciją ir įstatymus, sąžiningai vykdyti Tautos atstovo pareigas, veikti Tautos ir Lietuvos valstybės interesais, vengti elgesio, žeminančio Seimo – Tautos atstovybės reputaciją ir autoritetą, lemia ir pareigą gerbti Konstitucijoje įtvirtintas ir jos saugomas žmogaus teises, nesinaudoti savo, kaip Tautos atstovo, konstituciniu statusu kitų asmenų konstitucinėms teisėms ir laisvėms pažeisti.
- 22) Konstitucinis teismas yra išaiškinęs, jog Seimo, kaip valstybės valdžios institucijos, per kurią Tauta vykdo aukščiausią suverenią galią, konstitucinė prigimtis ir Seimo nario, kaip Tautos atstovo, konstitucinio statuso, kuris <...> skiriasi nuo visų kitų piliečių teisinio statuso, ypatumai lemia tai, kad Seimo nario veiksmais, kuriais pažeidžiamos kitų asmenų konstitucinės teisės ar laisvės, ypač jeigu jie atliekami naudojantis Seimo nario konstituciniu statusu, nepriklausomai nuo to, ar toks Seimo nario elgesys yra susijęs su jo parlamentine veikla, gali būti šiurkščiai pažeista Konstitucija ir sulaužyta Seimo nario priesaika, žeminama Seimo – Tautos atstovybės reputacija ir autoritetas (Konstitucinio Teismo 2017 m. gruodžio 19 d. išvada).
- 23) Taigi, vadovaujantis Konstitucinio Teismo oficialiąja doktrina, Seimo nario priesaika įpareigoja jį savo veikloje vadovautis Konstitucija, valstybės interesais, savo sąžine be atotrūkio nuo konstitucinių vertybių, bei vengti elgesio, žeminančio Seimo reputaciją ir autoritetą.
- 24) Pažymėtina, jog Seimo nario Remigijaus Žemaitaičio antisemitiniai pareiškimai yra nesuderinami su Konstitucinėmis vertybėmis ir neabejotinai priešingi Lietuvos Respublikos interesams.

- 25) Paminėtina, kad Lietuvos Respublika pagal Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnį įsipareigojo gerbti ir garantuoti šiame straipsnyje itvirtintas vertybes: pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises. Plėtodama šių nuostatų laikymąsi, Europos komisija parengė kovos su antisemitizmu ir žydų gyvenimo puoselėjimo strategiją, kuria siekiama užkirsti kelią visų formų antisemitizmui ir kovoti su juo⁹. Šios strategijos įgyvendinimo svarbą, vertinant Seimo nario Remigijaus Žemaitaičio veiksmus, akcentavo ir tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės¹⁰.
- 26) Tai reiškia, kad Seimo nario Remigijaus Žemaitaičio antisemitiniai pareiškimai ir teiginiai yra be kita ko nesuderinami ir su Europos Sąjungos vertybinėmis nuostatomis bei Europos Sąjungos teisės aktais, o šių aktų tinkamas įgyvendinimas neabejotinai patenka į Lietuvos Respublikos valstybės interesų sritį. Pabrėžtina, kad toks Seimo nario konstitucinį statusą turinčio asmens elgesys žemina ir diskredituoja Seimo – kaip Tautos atstovybės reputaciją ir autoritetą, neatitinka valstybės interesų bei nedera su laisvo mandato įgyvendinimui keliamais konstituciniais reikalavimais, kurie kyla iš Seimo nario priesaikos.
- 27) Atkreiptinas dėmesys, jog Seimo nario Remigijaus Žemaitaičio antisemitinio pobūdžio pareiškimai, nukreipti prieš žydų tautą, yra nesuderinami ir su Seimo nario kaip Tautos atstovo įgaliojimais atstovauti visai tautai, įskaitant ir tautines mažumas, nepaisant jų etninės kilmės. Konstitucinis Seimo nario – Tautos atstovo statusas reiškia, kad Seimo narys nėra kurios nors teritorinės bendruomenės, piliečių bendrijos ar grupės, politinės partijos ar kurios nors kitos organizacijos atstovas, jis atstovauja visai Tautai. Lietuvos pilietinei Tautai priklauso visi Lietuvos Respublikos piliečiai – nesvarbu, ar jie priklauso titulinei nacijai (yra lietuviai), ar tautinėms mažumoms (Konstitucinio Teismo 2006 m. gegužės 10 d. nutarimas). Visi Lietuvos Respublikos piliečiai, kad ir kokia būtų jų etninė kilmė, pagal Konstituciją yra lygūs; jų negalima diskriminuoti arba teikti jiems privilegijų dėl jų etninės kilmės, tautybės.

Vadovaujantis tuo, kas aukščiau išdėstyta, yra pagrįstas pagrindas manyti, kad Seimo narys Remigijus Žemaitaitis sistemingai ir pakartotinai skleidamas antisemitinio pobūdžio pareiškimus ir teiginius, nukreiptus prieš žydų tautą, šiurkščiai pažeidė Konstituciją ir sulaužė Seimo nario priesaiką. Siūlome Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pradėti apkaltos procedūrą.

PRIDEDAMA:

- 1) R. Žemaitaičio Facebook paskyros ekrano kopija_1
- 2) R. Žemaitaičio Facebook paskyros ekrano kopija_2
- 3) R. Žemaitaičio Facebook paskyros ekrano kopija_3
- 4) R. Žemaitaičio Facebook paskyros ekrano kopija_4

⁹ Interaktyvi nuoroda: <https://tmde.lrv.lt/uploads/tmde/documents/files/Antisemitizmo%20strategija.pdf>

¹⁰ Interaktyvi nuoroda: <https://tmde.lrv.lt/lt/naujienos/lietuvos-zydu-litvaku-pranesimas-del-lr-seimo-nario-antisemitiniu-pasisakymu>